

ISSN 0131 — 2367

Свзика

ВЕРЕСЕНЬ-ЖОВТЕНЬ

№ 5/2005

Мефістофель – Т.Штонда.

Старий Фауст – М.Шуляк.

Маргарита – Л.Гревцова.

ФАУСТ

Безумовно, видатною подією в артистичному світі столиці стала прем'єра популярної опери Шарля Гуно «Фауст» на сцені Національної опери України. Електронний монітор з синхронним перекладом з французької на українську мову (опера йде в оригіналі) розмістився у верхньому правому кутку сцени, не відволікаючи слухачів від сприйняття відомого сюжету, а головне – від насолоди музикою геніального французького композитора.

Не так вже й давно у Києві відбулася і прем'єра іншої широко відомої опери того ж композитора – «Ромео і Джульєтта». Перше, що спадало на думку під час тієї постановки (незважаючи на прагнення режисера осучаснити хрестоматійний сюжет шляхом переодягання хору в модіжно-джинсові костюми замість класичного одягу шекспірівської епохи), – опера на київській сцені довго не затримається. Що незабаром і сталося: у театрі можуть йти лише ті спектаклі, на які ходить публіка.

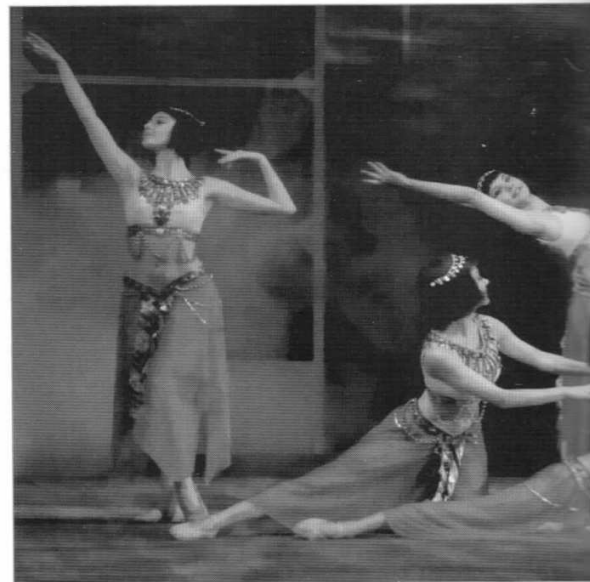
Немає сумніву – творче керівництво Національної опери висновки для себе зробило. Їх можна сформулювати приблизно так: по-перше, ставити лише ті музичні твори, які осяяні великим талантом, і по-друге, якщо й переносити сюжет вистави у сучасність, то так, щоб ні в кого не виникло сумніву – Фауст серед нас, Фауст – це ми! І тоді на оперних підмостках продемонструють, як правильно користуватися шприцом (у ньому знаходиться, зрозуміло, отрута); як керувати пеклом за допомогою комп'ютерів (посібник для юних мефістофелів); як можна станцювати твіст під звуки вальсу неземної музичної краси; як, врешті, розіп'ятий, але все ще «живий» Ісус сходить з хреста (!), щоб лише благословити гріховну Маргариту! Гріх у неї насправді тяжкий: зачала поза шлюбом і у відчаї вбила свою дитину. Фауст справді десь поряд... І це навіть не вимагає доказів!

Ці та інші режисерські винаходи (не хочеться вживати заявлене слово «знахідки») можуть бути прийнятними у запропонованій постановочній концепції. Однак Ісус Христос...

Та постановники спектаклю, здається, і самі відчули, що етичні межі у театральній виставі все ж повинні бути. В останній момент відмінили натуралістичні сцени народження дитини та її вбивства. Очевидно вирішили, що навіть для столичної публіки, яка була свідками багатьох «знахідок», це вже занадто! А ось уперше в опері продемонструвати невдалу спробу гомосексуальних стосунків – це можливо!

Заради справедливості відзначимо, що поставлену режисером мету досягнуто. Епатувати високоінтелектуальну київську публіку йому вдалося. Та й у музично-критичній статті, як бачимо, чи не вперше автору довелося спочатку розповідати про режисуру оперного спектаклю, а не про вокал, оркестр, музичну драматургію, рівень диригентської майстерності. До речі, деякі рецензенти на цьому б поставили крапку у своїх відгуках на оперну прем'єру. Що й не дивно, адже у вокальному плані, якщо залишитись на позиції елементарної справедливості, видатною подією спектакль не став.

Більше того, до і після прем'єри в театрі прозвучали репертуарні постановки з більш високим рівнем музичного виконання. У «Фаусті» виступив корифей Київської опери Тарас

СЕРЕД НАС

Штонда (Мефістофель), хоча і його спів не можна назвати бездоганним.

Творчим успіхом для молодого солістки театру Тетяни Ганіної стала партія Маргарити, яка дозволила їй продемонструвати голос красивого тембру у всіх регістрах та майстерність артистичного перевтілення.

Архіскладне завдання постало перед виконавцем партії Фауста Миколою Шуляком, адже його герої за сюжетом опери в першій картині – старий вчений, потім – молодий і привабливий юнак, який закохується в Маргариту. Тому у багатьох світових постановках цю партію доручають не одному, а двом акторам. Хто і чому вирішив, що один молодий вокаліст у змозі заспівати досить велику партію Фауста? Невже і вокально-музичні питання у нашому театрі вирішував режисер Маріо Корраді (Італія)?

Треба віддати належне акторському таланту М.Шуляка – артист чудово грає на сцені, скрупульозно виконуючи режисерські вказівки. Такий рівень сценічної майстерності – безумовне досягнення оперного співака. Але щодо вокального виконання, то воно не зовсім досконале, бо співак ще й став жертвою ефектних, з позицій режисури, мізансцен. Наприклад, спів у глибині сцени на верхньому майданчику величезного кола, зробило голос співака ледь чутним у залі. Для опери це надто велика жертва.

Привернув увагу слухачів соковитий голос Олени Біхунової (мецосопрано), яка виконувала партію Зібеля. Порадував присутніх на прем'єрі «Фауста» виразним, майстерним співом і переконливим трактуванням сценічного образу Вагнера Сергій Ковнір. Безумовною акторською удачею цього молодіжного спектаклю став виступ Алли Позняк у ролі Марти. Співачка зуміла не лише блискуче передати гротескний характер своєї героїні, а й не менш яскраво виконати свою партію. Творче зростання продемонстрував Ігор Мокренко (Валентин).

Феєрверком балетної майстерності була позначена відома хореографічна картина «Вальпургієва ніч» (постановник – Віктор Яременко). На жаль, адміністрація театру чомусь не вважає за потрібне зазначати у буклетах оперних спектаклів виконавців сольних танцювальних партій. Тому можна лише висловити щире захоплення виконавцям партій Єлени та Париса, Клеопатри, Цезаря і Марка Антонія, а також «дублерів» основних персонажів опери в балеті – Мефістофеля, Фауста та Маргарити. Окрема подяка артистам балету за безумовно майстерно втілену сцену оргії.

Оркестр Національної опери – один з кращих у країні. Його гра на прем'єрі відзначалася вираженістю динаміки, високим рівнем ансамблю з хором та солістами (диригент-постановник – Володимир Кожухар).

Автор досить сучасних, навіть дещо повсякденних костюмів персонажів, що віддзеркалюють загальну концепцію спектаклю, – Ганна Іпатьєва.

Талановитий художник Андрій Злобін створив монументальну, безумовно, незвичну, суперсучасну, яскраву сценографію вистави.

Загальне враження від «Фауста» глядачі висловили бурхливою овацією після фінальної сцени. Натхнення і талант виконавців публіка гідно оцінила. А проблеми, що так яскраво виявилися у постановці, очевидно, залишаться з людством назавжди...

Євген КУРИШЕВ
Фото Олександра ПУТРОВА

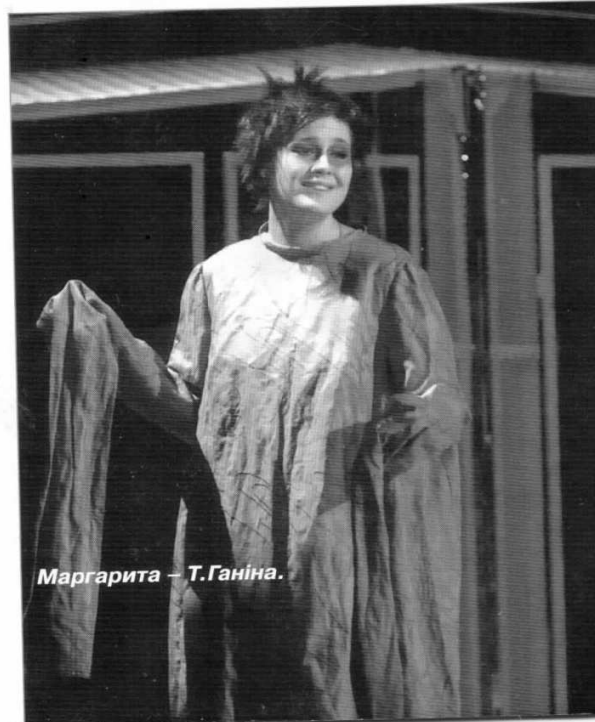
Хореографічна картина «Вальпургієва ніч».

Маргарита – Т.Ганіна,
Фауст – М.Шуляк.

Каяття Маргарити.

Маргарита – Т.Ганіна.